

การศึกษาสภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส ในประเทศไทยในรอบทศวรรษ

A Study of the State of Researches on French Teaching and Learning in Thailand during the Past Decade

สิริจิตต์ เตชอมรชัย *

Sirajit Dejamonchai

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยในรอบทศวรรษ (พ.ศ.2545-2555) ผลจากการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะของงานวิจัยจำนวน 34 เรื่อง และจากการสอบถามความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ผู้สอนในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษารวมจำนวน 36 คน พบว่ากลุ่มงานวิจัยด้านหลักสูตรส่วนใหญ่มุ่งเน้นการประเมินผลการใช้หลักสูตรกลุ่มวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศส กลุ่มงานวิจัยด้านสื่อการเรียนการสอน ส่วนใหญ่เป็นการทดลองใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเสริมการเรียนรู้ทักษะการฟัง-พูด และความรู้ด้านวัฒนธรรมฝรั่งเศส สำหรับกลุ่มงานวิจัยด้านการวัดและประเมินผลเป็นการศึกษารูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าสภาพการวิจัยมีความก้าวหน้าในระดับปานกลาง ยังขาดประเด็นการวิจัยด้านหลักสูตร รูปแบบ/กลวิธีการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล ปัญหาและอุปสรรคในการทำวิจัย ได้แก่ มีภาระงานมาก ขาดแรงจูงใจ ขาดความรู้และทักษะการทำวิจัย แหล่งสนับสนุนการทำวิจัยและการเผยแพร่ผลงานวิจัยมีจำกัด

คำสำคัญ: การสอนภาษาฝรั่งเศส; งานวิจัยด้านการศึกษา; สถานภาพการวิจัย

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. ติดต่อได้ที่: dsirajit@yahoo.fr

Abstract

The purpose of this research is to investigate a state of researches in relation to teaching and learning French in Thailand during the past decade (during 2002-2012). The research is conducted by performing qualitative synthesis of data collected from 34 researches in the area of French teaching and learning as well as responses from questionnaires given to experts, French teachers in secondary schools, and French lecturers in universities. The findings reveal that researches on curriculum in general focused predominantly on the evaluation of study programs. Researches conducted on French learning and teaching activities focused on evaluating the development of French language skills. Researches on teaching materials focused on the roles of electronic media in aiding with the learning of French communication skills and cultural knowledge. Lastly, researches on measurement and evaluation examined different forms of authentic assessment. The opinion of the participants reveals the state of researches on French teaching and learning to be at a mediocre level, lacking clear research concepts in key areas of curriculum, forms and methods of learning as well as evaluation and assessment. Problems and obstacles in producing researches in the field of teaching and learning French include: excessive workload, lack of motivation and knowledge in research methodology, insufficient research fund, and limited venue for publication.

Keywords: teaching French; educational research; state of the arts

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวคิดทางการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศมีวิวัฒนาการมายาวนาน นับแต่อดีตที่มีการเรียนภาษาละตินเป็นภาษาต่างประเทศจนมาถึงยุคสมัยต่างๆ วิวัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศนั้นได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายประการ อาทิ แนวคิดของนักปรัชญา นักจิตวิทยา นักภาษาศาสตร์ นักการศึกษา หรือแม้แต่อิทธิพลจากนโยบายด้านภาษา (la politique linguistique) ของประเทศ และจากกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมและของโลก แนวคิดหรือกระแสต่างๆ เหล่านี้ได้มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการสอนภาษาและทิศทางการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศ ดังที่นักการศึกษาได้นำวิธีการสอนแบบใหม่ๆ หรือนวัตกรรมทางการศึกษาที่ได้พัฒนาจากผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิวัฒนาการของแนวคิดและทิศทางการพัฒนารูปแบบวิธีการสอนภาษาต่างประเทศนั้นต้องอาศัยกระบวนการศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ความรู้ที่ถูกต้อง มีหลักการและมีความน่าเชื่อถือ นั่นคือต้องอาศัยการวิจัยเป็นเครื่องมือสำคัญของกระบวนการแสวงหาความรู้ ทั้งนี้การพัฒนางานให้มีความเจริญก้าวหน้าก็ต้องมีการสำรวจ วิเคราะห์ วิจัย ประเมินผลการปฏิบัติงานและผลงานที่ได้ เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุ แนวทางแก้ไข ทิศทางการพัฒนาและปรับปรุงการวิจัยจึงเปรียบเสมือนหัวใจของการพัฒนาทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงตามสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานของการศึกษาค้นคว้า การวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้นนักวิชาการที่สนใจศึกษาด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศจึงได้ใช้กระบวนการวิจัยในการศึกษาวิเคราะห์ สำรวจ หรือนำแนวคิด ทฤษฎีต่างๆ มาทดลองใช้ในการเรียนการสอน ซึ่งนับว่าผลจากการศึกษาวิจัยได้ให้ข้อมูลองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อแวดวงการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้นหากได้มีการวิจัยอย่างต่อเนื่องก็จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการพัฒนาการเรียนการสอน และหากได้มีการสำรวจสภาพ

ปัญหาของการวิจัยและสังเคราะห์ข้อค้นพบก็จะทำให้เห็นภาพรวมของทิศทางการพัฒนางานวิจัยในอนาคตได้ชัดเจนขึ้น อย่างไรก็ตามในรอบทศวรรษที่ผ่านมาอันยังไม่ได้มีการศึกษาสภาพการวิจัยในสาขาวิชาดังกล่าวจึงยังไม่ปรากฏว่ามีข้อมูลที่จะสะท้อนให้เห็นภาพรวมและสถานภาพของการวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีงานวิจัยที่มีลักษณะเป็นการศึกษาเชิงสังเคราะห์ เช่น รายงานการสังเคราะห์ผลงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการสอนภาษาฝรั่งเศส คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในระหว่าง พ.ศ.2523-2533 (ประภา งานไพโรจน์, 2533) แต่จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องนี้พบว่ายังมีข้อจำกัดบางประการ เนื่องจากการสังเคราะห์ผลงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับปริญญาโท และเป็นงานวิจัยที่ทำในช่วง พ.ศ.2523-2533 ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยในปัจจุบันและนับจาก พ.ศ.2533 เป็นต้นมา ก็ยังไม่ปรากฏว่ามี การเผยแพร่รายงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยอีกเลย

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสและตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการศึกษาค้นคว้าด้านการวิจัยและการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส จึงสนใจที่จะศึกษาสภาพของการวิจัยในรอบทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้เห็นภาพวิวัฒนาการของการศึกษาประเด็นปัญหาและข้อค้นพบทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย ข้อมูลที่ได้จะสะท้อนให้เห็นภาพรวมของงานวิจัยอย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมมากขึ้นนับเนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาจนถึงปัจจุบัน อันนี้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้ประมวลผลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เอกสาร ตำรา งานวิจัย และกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับสภาพการวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยและเพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศในการกำหนดแนวทางวางแผนและพัฒนางานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัยต่อไป

วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยในรอบทศวรรษ (พ.ศ.2545-2555)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย อันจะเป็นข้อมูลที่สะท้อนให้เห็นภาพรวมและวิวัฒนาการของการศึกษาประเด็นปัญหาด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย
2. ได้ข้อมูลองค์ความรู้เกี่ยวกับข้อค้นพบของงานวิจัยการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาสภาพงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยในครั้งนี้เป็นการศึกษางานวิจัยที่เผยแพร่ในรอบทศวรรษ กล่าวคือ จาก พ.ศ. 2545 ถึง พ.ศ.2555 โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาสาระ (content analysis) ของงานวิจัยด้วยวิธีการสังเคราะห์สรุปภาพรวมของงานวิจัยในเชิงคุณลักษณะหรือเชิงคุณภาพ (qualitative synthesis)

ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับการสังเคราะห์งานวิจัย

1. ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัย

นักการศึกษาหลายท่าน (อุทุมพร จามรมาน, 2531; นางลักษณ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวาณิช, 2545) ได้ให้ความหมายของการสังเคราะห์งานวิจัยที่สอดคล้องกันว่า เป็นระเบียบวิธีการศึกษาหาข้อเท็จจริงเพื่อตอบปัญหาวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยการรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับปัญหานั้นๆ นำมาศึกษาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ หรือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำเสนอข้อสรุปอย่างมีระบบ เพื่อให้ได้คำตอบของปัญหาวิจัยที่เป็นข้อยุติ ในทำนองเดียวกัน Cooper & Hedges

(1994) กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัย (research synthesis) หรือการบูรณาการวิจัย (research integration) เป็นความพยายามที่จะค้นหาความสอดคล้องและพิจารณาความเปลี่ยนแปลงหรือความแตกต่างในการศึกษาที่คล้ายคลึงกัน จุดประสงค์ของการสังเคราะห์งานวิจัยคือพยายามที่จะบูรณาการงานวิจัยให้สามารถสรุปอ้างอิงได้

โดยสรุปการสังเคราะห์งานวิจัยคือการรวบรวมงานวิจัยที่มีการศึกษาภายใต้ประเด็นการวิจัยเดียวกันมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามระเบียบวิธีการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้ข้อความรู้ในเชิงสรุปและให้เกิดความชัดเจนของคำถามวิจัยแล้วจึงนำเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบ

2. ประเภทของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยในทัศนะของสุวิมล ว่องวาณิช (2545) จำแนกออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) การสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ (qualitative synthesis) คือการสังเคราะห์เนื้อหาสาระเฉพาะส่วนที่เป็นข้อค้นพบของรายงานการวิจัย โดยใช้วิธีการสังเคราะห์ด้วยวิธีการบรรยาย ซึ่งจะได้บทสรุปรวมข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ โดยอาจยังคงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องไว้ด้วย หรืออาจจะนำเสนอบทสรุปรวมลักษณะภาพรวมโดยไม่คงสาระของงานวิจัยแต่ละเรื่องก็ได้

2) การสังเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative synthesis) คือการใช้ระเบียบวิธีทางสถิติ เป็นการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ทั้งหมด พร้อมทั้งแสดงให้เห็นความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะงานวิจัย การสังเคราะห์เชิงปริมาณจึงเป็นการวิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (analysis of analysis) หรือการวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (integrative analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (research of research) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์อภิมาน (meta-analysis)

ทั้งนี้การจัดประเภทการสังเคราะห์งานวิจัยขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการสังเคราะห์และลักษณะของงานวิจัย ถ้าการสังเคราะห์นั้นมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อสารของงานวิจัยแต่ละเรื่องหรือสรุปภาพรวมของเนื้อหาสาระจะเหมาะกับการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะ แต่ถ้าการสังเคราะห์นั้นมีจุดมุ่งหมายในการนำเสนอข้อค้นพบจากงานวิจัยทุกเรื่องในหน่วยมาตรฐานเดียวกัน และบูรณาการข้อค้นพบของรายงานการวิจัยเหล่านั้น โดยแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวข้องระหว่างลักษณะของงานวิจัยก็จะเหมาะกับการสังเคราะห์เชิงปริมาณ

3. ขั้นตอนของการสังเคราะห์งานวิจัย

การสังเคราะห์งานวิจัยเป็นกระบวนการที่มีความละเอียดและซับซ้อน จึงควรต้องมีลำดับขั้นตอนและวางแผนในการดำเนินงาน ดังที่นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542) ได้เสนอขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิจัยไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 การกำหนดหัวข้อปัญหา ซึ่งต้องเป็นปัญหาที่มีคุณค่า น่าสนใจ และยังไม่มีการตอบแน่ชัด มักเป็นปัญหาที่นักวิจัยสนใจและทำการวิจัยจำนวนมาก

ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ปัญหา โดยต้องนิยามปัญหาให้ชัดเจน จากการศึกษาแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานในการกำหนดแบบแผนและสมมติฐานการวิจัย

ขั้นที่ 3 การเสาะค้น คัดเลือกและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่กำหนดไว้ โดยศึกษาตรวจสอบงานวิจัยแต่ละเรื่องโดยละเอียด มีเกณฑ์ในการคัดเลือกงานวิจัยที่มีคุณภาพ มีความเที่ยงตามเกณฑ์ที่กำหนด และในการรวบรวมผลของการวิจัยอาจใช้วิธีการจดบันทึก ถ่ายเอกสาร หรือกรอกแบบฟอร์ม เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์เพื่อสังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นขั้นตอนวิเคราะห์ข้อมูลที่ประกอบด้วยผลการวิจัย รายละเอียด ลักษณะและวิธีการวิจัยจากงานวิจัยทั้งหมด เพื่อสังเคราะห์หาข้อสรุป แล้วจึงแปลความหมายของผลการวิเคราะห์เพื่อตอบปัญหาการวิจัย

ขั้นที่ 5 การเสนอรายงานการสังเคราะห์งานวิจัย มีหลักการเช่นเดียวกับการเขียนรายงานการวิจัยทั่วไปโดยจะต้องเสนอรายละเอียดวิธีการ

ดำเนินงานทุกขั้นตอน พร้อมทั้งข้อสรุป ข้อค้นพบและข้อเสนอแนะจากการสังเคราะห์งานวิจัยด้วยภาษาที่ถูกต้องและชัดเจน

สำหรับการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะนั้นผู้วิจัยจะต้องสรุปประเด็นหลักของผลการวิจัยในแต่ละเรื่อง และบรรยายให้เห็นความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างผลการวิจัยเหล่านั้นด้วยความเที่ยงธรรม ไม่ลำเอียง และไม่ผนวกความคิดเห็นของตนเองในการสังเคราะห์ วิธีการสังเคราะห์เชิงคุณลักษณะนี้เป็นวิธีการที่สามารถใช้กับงานวิจัยเชิงคุณภาพและงานวิจัยเชิงปริมาณได้

กล่าวโดยสรุปการสังเคราะห์งานวิจัยต้องมีขั้นตอนในการกำหนดหัวข้อปัญหาที่ต้องการสังเคราะห์ การสำรวจงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ การวิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูลและการนำเสนอข้อมูลที่ต้องอย่างมีระบบ

วิธีดำเนินการ

1. กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

1) กลุ่มเป้าหมายในการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยในรอบทศวรรษ (พ.ศ.2545-2555) ประกอบด้วยบทความวิจัยที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่าง พ.ศ.2545-2555 ในวารสารที่เป็นที่ยอมรับในแวดวงการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยและงานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาที่ทำวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.2545-2555 ซึ่งได้มีการเผยแพร่ในระบบฐานข้อมูลของสถาบันการศึกษา

2) กลุ่มตัวอย่างในการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยใช้วิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (purposive sampling) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนและการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส โดยเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การสอนภาษาฝรั่งเศสไม่น้อยกว่า 10 ปี อาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีประสบการณ์การสอนภาษาฝรั่งเศสไม่น้อยกว่า 5 ปี และอาจารย์

ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษาซึ่งมีประสบการณ์การสอนภาษาฝรั่งเศสไม่น้อยกว่า 5 ปีเช่นกัน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย 1) แบบบันทึกงานวิจัยและตารางสังเคราะห์งานวิจัยโดยดัดแปลงจากงานของเพ็ญณี แรอรท และคณะ (2542) และ 2) แบบสอบถามความคิดเห็นสำหรับผู้เชี่ยวชาญ อาจารย์ผู้สอนภาษาฝรั่งเศสในสถาบันอุดมศึกษาและมัธยมศึกษาจำนวน 1 ชุดซึ่งได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศส

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) สืบค้นและรวบรวมงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยที่เผยแพร่ในช่วงปี 2545-2555 จากแหล่งข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บทความวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ระหว่างปี 2545-2555 จากฐานข้อมูล EBSCO (Education Research Complete) หรือจากฐานข้อมูลวารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย เป็นต้น และวิทยานิพนธ์จากระบบฐานข้อมูลของสถาบันการศึกษา เช่น ฐานข้อมูล ThaiLIS (เครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง) หรือจากฐานข้อมูลสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นต้น

2) คัดสรรงานวิจัยตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ จัดหมวดหมู่และแยกประเภท

3) สังเคราะห์และวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบบันทึกสังเคราะห์งานวิจัยและจากแบบสอบถามโดยการจัดหมวดหมู่เนื้อหางานวิจัย การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

ผลการวิเคราะห์และการอภิปรายผล

1. ข้อมูลทั่วไปของงานวิจัย

การศึกษาสภาพงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยในรอบทศวรรษ (พ.ศ.2545-2555) ที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้รวมจำนวนทั้งสิ้น 34 เรื่อง ประกอบด้วยงานวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษาจำนวน 14 เรื่อง (ร้อยละ 41.2) และงานวิจัยที่ได้จัดทำขึ้นโดยผู้สอนในสถาบันการศึกษาต่างๆ จำนวน 20 เรื่อง (ร้อยละ 58.8) (ดูภาคผนวก)

2. ประเภท รูปแบบ วิธีการวิจัย

จากการวิเคราะห์ภาพรวมของงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยช่วงปี 2545-2555 พบว่าส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยเชิงทดลอง/กึ่งทดลองมากที่สุดจำนวน 20 เรื่อง (ร้อยละ 58.8) และใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพจำนวน 20 เรื่องเช่นกัน (ร้อยละ 58.8) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้เรียนระดับอุดมศึกษาจำนวน 17 เรื่อง (ร้อยละ 50) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบมากที่สุดจำนวน 22 เรื่อง (ร้อยละ 64.7) การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้ค่าสถิติเปรียบเทียบจำนวน 21 เรื่อง (ร้อยละ 61.8)

3. กลุ่มงานวิจัย หัวข้อเนื้อหา

ผลการศึกษาหัวข้อเนื้อหาของงานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยระหว่างปี 2545-2555 พบว่ามีงานวิจัยในกลุ่มการจัดการเรียนการสอนมากที่สุดจำนวน 19 เรื่อง (ร้อยละ 55.9) รองลงมาได้แก่ กลุ่มงานวิจัยด้านสื่อการเรียนการสอนจำนวน 7 เรื่อง (ร้อยละ 20.6) ส่วนกลุ่มงานวิจัยที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือกลุ่มงานวิจัยด้านการวัดและการประเมินผล ซึ่งมีเพียง 1 เรื่อง (ร้อยละ 2.9) (ดูตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนงานวิจัยจำแนกตามกลุ่มงานวิจัย

	ความถี่ (ร้อยละ)
1. หลักสูตร	5 (14.7)
2. การจัดการเรียนการสอน	19 (55.9)
3. การวัดและการประเมินผล	1 (2.9)
4. สื่อการเรียนการสอน	7 (20.6)
5. อื่นๆ (การวิเคราะห์เนื้อหาแบบเรียน/ ข้อผิดพลาด)	2 (5.9)
รวม	34 (100)

ในการจัดแยกหัวข้อเนื้อหาพบว่ามีหัวข้อเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาและการประเมินผลหลักสูตรและทักษะการอ่านภาษาฝรั่งเศสมากที่สุด คือจำนวน 5 เรื่องเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 14.7 รองลงมาได้แก่ หัวข้อเนื้อหาเกี่ยวกับรูปแบบ/กลวิธีการเรียนการสอน การใช้ภาษาฝรั่งเศสในการสื่อสารและทักษะอื่นๆ (ทักษะการคิด ทักษะการสืบค้น การวิจัยทักษะการแก้ปัญหา ทักษะสังคม) คือจำนวน 4 เรื่องเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 11.8 (ดูตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 จำนวนงานวิจัยจำแนกตามหัวข้อเนื้อหา

หัวข้อ เนื้อหา	ความถี่ (ร้อยละ)
1. การพัฒนาและประเมินหลักสูตร	5 (14.7)
2. รูปแบบ/กลวิธีการเรียนการสอน	4 (11.8)
3. ทักษะการฟัง-พูด	2 (5.9)
4. ทักษะการอ่านภาษาฝรั่งเศส	5 (14.7)
5. ทักษะการเขียนภาษาฝรั่งเศส	2 (5.9)
6. การใช้ภาษาฝรั่งเศสในการสื่อสาร	4 (11.8)
7. การออกเสียงภาษาฝรั่งเศส	2 (5.9)
8. คำศัพท์ ไวยากรณ์	2 (5.9)

หัวข้อ เนื้อหา	ความถี่ (ร้อยละ)
9. วัฒนธรรมฝรั่งเศส	3 (8.8)
10. การวัดและการประเมินผล	1 (2.9)
11. ทักษะอื่นๆ (ทักษะการคิด ทักษะการสืบค้น การวิจัย ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะสังคม)	4 (11.8)
รวม	34 (100)

4. ผลการสังเคราะห์หัวข้อเนื้อหาและข้อค้นพบของงานวิจัย

การสังเคราะห์หัวข้อเนื้อหาและข้อค้นพบของงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยระหว่าง พ.ศ.2545-2555 นั้น สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) กลุ่มงานวิจัยด้านหลักสูตร ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่มุ่งเน้นการประเมินผลการใช้หลักสูตรในระดับอุดมศึกษา ส่วนในระดับมัธยมศึกษาเป็นงานวิจัยเพื่อศึกษาสภาพการใช้หลักสูตรตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) กลุ่มวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนนั้นจะมีความหลากหลายมากกว่าทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษา โดยเป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาฝรั่งเศส ทักษะชีวิต การศึกษา กลวิธีการเรียน และการสอน และส่วนใหญ่เป็นการศึกษาผลการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการจัดกิจกรรมการพัฒนาทักษะการอ่านภาษาฝรั่งเศสของผู้เรียน

3) กลุ่มงานวิจัยด้านสื่อการเรียนการสอนนั้น ส่วนใหญ่เป็นการทดลองใช้สื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาขึ้น เพื่อเสริมการเรียนรู้ทักษะการฟัง-พูดภาษาฝรั่งเศส และความรู้ด้านวัฒนธรรมฝรั่งเศส

4) กลุ่มงานวิจัยด้านการวัดและประเมินผลมีจำนวนน้อยมาก โดยเป็นการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินผลตามสภาพจริง โดยการใช้แฟ้มสะสมงานในระดับอุดมศึกษา

อนึ่งมีข้อสังเกตว่า มีงานวิจัยหลายเรื่องที่มีประเด็นการศึกษาสอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เช่น การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ การใช้สื่อเทคโนโลยีในการเรียนการสอน การพัฒนาทักษะการคิด เป็นต้น อีกทั้งยังมีการใช้เครื่องมือวิจัยที่หลากหลาย แต่อย่างไรก็ดีงานวิจัยที่ศึกษาประเด็นการศึกษา การวัดและการประเมินผลโดยเฉพาะยังมีจำนวนน้อยมาก

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาของการวิจัย

จากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่เห็นว่ามีความก้าวหน้าในระดับปานกลาง เนื่องจากจำนวนงานวิจัยด้านนี้ยังมีน้อยมาก และการเผยแพร่ผลงานวิจัยอยู่ในวงจำกัดสำหรับประเด็นการวิจัยที่ควรเพิ่มเติมในปัจจุบัน คือ ด้านหลักสูตร รูปแบบ/กลวิธีการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับปัญหาหลักและอุปสรรคในการทำวิจัย ได้แก่ ปัญหาด้านเวลา เนื่องจากมีภาระงานสอนและงานอื่นๆ มาก และปัญหาการขาดแรงจูงใจในการทำวิจัย นอกจากนี้ในกลุ่มมัธยมศึกษาประสบปัญหาด้านความรู้ ความเข้าใจในการทำวิจัย และขาดบุคลากรผู้ให้ความรู้ ส่วนกลุ่มอุดมศึกษาประสบปัญหาด้านแหล่งข้อมูลและงบประมาณสนับสนุนการทำวิจัย

การอภิปรายผล

1) จากการศึกษาสภาพงานวิจัยในครั้งนี้นับว่าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มงานวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนและหลักสูตรซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (เพ็ญณี แร่อท และคณะ, 2542; วิไลพร ธนสุวรรณ, 2547) ทั้งนี้อาจเนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยมีการปฏิรูปการศึกษาและประกาศพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติเป็นครั้งแรกในประเทศไทย พุทธศักราช 2542 และฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2545 และพุทธศักราช 2553 จึงนับว่าเป็นปรากฏการณ์ครั้งสำคัญที่

ส่งผลต่อการกำหนดทิศทางการศึกษาและการวิจัยของประเทศ ดังเช่นงานวิจัยเพื่อศึกษาสภาพปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 (เพ็ญเดือน เนตรหิน, 2549) และสภาพการณ์การเรียนการสอนและปัญหาในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของโรงเรียนมัธยมในบริบทจังหวัดภูเก็ต (เกติณี ชัยศรี, 2553) สำหรับระดับอุดมศึกษานั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศเกี่ยวกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยมุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้อย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่ 1) คุณธรรม จริยธรรม 2) ความรู้ 3) ทักษะทางปัญญา 4) ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และ 5) ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (วรภรณ์ สีหนาท, 2552) ดังนั้นงานวิจัยด้านหลักสูตรในระดับอุดมศึกษาในระยะหลังจึงมีการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลหลักสูตรผลผลิตของหลักสูตรตามกรอบแนวคิดมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ (สิริจิตต์ เดชอมรชัย และชนยา ด้านสวัสดิ์, 2553; วิไล ศิลปอาษา และศิริพัชร ฌานชาวีวรรณ, 2555)

2) ผลจากการศึกษางานวิจัยที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ในการศึกษาค้นคว้าพบว่าในภาพรวมยังมีจำนวนงานวิจัยค่อนข้างน้อยมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่ายังคงมีปัญหาและอุปสรรคในการผลิตและเผยแพร่ผลงานวิจัย ดังข้อมูลจากการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง นอกจากนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่าจำนวนงานวิจัยที่เป็นวิทยานิพนธ์มีจำนวนค่อนข้างน้อยอาจสืบเนื่องจากการที่จำนวนผู้เรียนภาษาฝรั่งเศสลดลงอย่างมากตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาส่งผลกระทบถึงจำนวนผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาและในระดับบัณฑิตศึกษา และบางสถาบันก็อยู่ในสภาวะสุ่มเสี่ยงต่อการปิดหลักสูตรภาษาฝรั่งเศส เนื่องจากปัญหาการไม่คุ้มทุนในเชิงบริหารจัดการ เป็นต้น สภาพการณ์และปัญหาที่เกี่ยวข้องกับบริบทการศึกษาดังกล่าวนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อปัจจัยในการสร้างสรรค์งานวิจัยของอาจารย์ผู้สอนด้วยเช่นกัน

3) จากการสำรวจงานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในรอบทศวรรษนั้นเป็นที่น่าสังเกตว่างานวิจัยในระยะหลังจะมีงานวิจัยหลายเรื่องที่น่าสนใจเกี่ยวกับการพัฒนาและการทดลองใช้สื่อการเรียนการสอนอิเล็กทรอนิกส์ในชั้นเรียนภาษาฝรั่งเศส (อรพรรณ สุริยพันธุ์ และพิมพ์วัลย์ สุวรรณทัต, 2548; วงศ์ปรกณ์ พชรธรรมโรจน์, 2551) สืบเนื่องจากกระแสโลกาภิวัตน์ที่ส่งผลให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ประโยชน์ทางการศึกษา ซึ่งสื่อการเรียนการสอนเหล่านี้เอื้อต่อการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถควบคุมการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยไม่มีข้อจำกัดทางสถานที่และเวลาในการเรียนรู้ และสามารถสนองตอบต่อความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคลได้ (e.g. กิดานันท์ มลิทอง, 2543; สาคร อัมจักร, 2552) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเรียนรู้ภาษาสามารถนำประโยชน์จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือมัลติมีเดียมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ตรงตามสภาพจริงได้เป็นอย่างดี เช่น ในการเรียนรู้ทักษะการฟัง ผู้เรียนสามารถเห็นภาพไปพร้อมกันด้วย จึงเป็นการบูรณาการทักษะสัมพันธ์ทางการใช้ภาษาได้อย่างน่าสนใจและมีความสอดคล้องกับการใช้ภาษาในชีวิตจริง (Warschauer, 1996)

4) ผลการศึกษาสภาพงานวิจัยในระยะหลังพบว่าม้งานวิจัยหลายเรื่องมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะต่างๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิต เช่น ทักษะการคิด (จันทร์เพ็ญ ชูแป้น, 2548; สิริจิตต์ เดชอมรชัย, 2551) ทักษะสังคม (ปัทมา ดีสุวรรณศรีเพชร, 2548) ทักษะการคิดแก้ปัญหา (ปิยจิตร สังข์พานิช, 2555) ทักษะกระบวนการวิจัย (สิริจิตต์ เดชอมรชัย และชนยา ด้านสวัสดิ์, 2555) ทั้งนี้เพราะในยุคสมัยปัจจุบัน การจัดการเรียนรู้ได้มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ในด้านความรู้เนื้อหาวิชาแก่ผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังต้องพัฒนาทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันและการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ (นาดยา ปิลันธนาหนท์, 2546)

กล่าวโดยสรุปผลจากศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ทำให้ได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจที่สะท้อนภาพรวมของงานวิจัยนับเนื่องจากการปฏิรูปการศึกษาจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งข้อ

ค้นพบทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยอันจะเป็นข้อมูลสารสนเทศต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในครั้งต่อไป

1) ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยทั้งในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาเพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอน ปัญหา อุปสรรค ปัจจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องโดยอาจจัดการสนทนากลุ่ม (focus group) หรือจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย (stakeholder) ประกอบการเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาดังกล่าวจะช่วยให้เข้าใจสภาพการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

2) ควรมีการสังเคราะห์ประเด็นปัญหาและข้อค้นพบของงานวิจัยทางภาษาฝรั่งเศสด้านอื่นๆ เช่น งานวิจัยด้านภาษาศาสตร์ฝรั่งเศส หรืองานวิจัยทางภาษาฝรั่งเศสเฉพาะด้าน เพื่อให้ได้ภาพรวมเกี่ยวกับสภาพการวิจัยทางภาษาฝรั่งเศสได้อย่างครอบคลุมทุกด้าน

3) ควรมีการสังเคราะห์งานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยที่ต่อยอดจากการศึกษาครั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับวิวัฒนาการและความเคลื่อนไหวของการวิจัยอย่างต่อเนื่องโดยอาจสืบค้นข้อมูลการวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทยที่ปรากฏในรายงานการประชุมระดับนานาชาติ (proceeding) ด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

4) ควรมีการเสนอจัดทำชุดโครงการวิจัยเพื่อประมวลองค์ความรู้จากงานวิจัยด้านการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในฐานะภาษาต่างประเทศ โดยอาจศึกษาในขอบเขตที่กว้างขึ้นทั้งจากผลงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กิดานันท์ มลิทอง. 2543. เทคโนโลยีการศึกษาและนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เกตุณี ชัยศรี. 2553. รายงานการวิจัยเรื่องสภาพการณ์การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบันและปัญหาในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของโรงเรียนมัธยมศึกษาในบริบทจังหวัดภูเก็ต. ภูเก็ต: คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จันทร์เพ็ญ ชูแป้น. 2548. ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการคิดในรายวิชาการอ่านภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. 2542. การวิเคราะห์อภิมาน **Meta-analysis**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช. 2545. การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาด้วยการวิเคราะห์อภิมานและการวิเคราะห์เนื้อหา. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี.
- นาคยา บิลันธนานนท์. 2546. จากหลักสูตรสู่หน่วยการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ประภา งานไพโรจน์. 2533. ผลงานวิจัยทางการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในหนึ่งทศวรรษ (พ.ศ.2523-2533). กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ปัทมา ดีสุวรรณศรีเพชร. 2548. ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการ. วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย 28, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 2-16.

- ปิยจิตร สังข์พานิช. 2555. การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาด้วยวิธีการเรียนรู้จากการแก้ปัญหาสำหรับนักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม. **วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย 35, 2** (กรกฎาคม-ธันวาคม): 38-49.
- เพ็ญณี แร่อท และคณะ. 2542. รายงานการวิจัยเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยทางการศึกษาในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ.2539-2542. ขอนแก่น: ภาควิชาพื้นฐานการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เพ็ญเดือน เนตรหิน. 2549. สภาพปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาฝรั่งเศส มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วงศ์ปรกรณ์ พชรธรรมโรจน์. 2551. ผลของการเรียนแบบร่วมมือแบบจิกซอว์โดยใช้บล็อกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาโสตทัศนศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรภรณ์ สีหนาท. 2552. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ: แนวคิดและแนวปฏิบัติและการพัฒนามาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1). เอกสารประกอบการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การพัฒนาหลักสูตรของมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF: HEd)” วันที่ 11 พฤศจิกายน 2552 ณ อาคารปิยชาติ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต.
- วิไล ศิลปอาชา และศิริพัชร ฌานเชาว์วรรณ. 2555. แนวทางการพัฒนาสหกิจศึกษา สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส กรณีศึกษานิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. **วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย 35, 2** (กรกฎาคม-ธันวาคม): 60-69.
- วิไลพร ธนสุวรรณ. 2546. การสังเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระหว่างปีการศึกษา 2536-2546. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- สาคร อัจฉกร. 2552. การพัฒนาการสอนบนเว็บ เรื่องคอมพิวเตอร์เบื้องต้น กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 3, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 7-12.
- สิริจิตต์ เดชอมรชัย. 2551. ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดโดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. วารสารสมาคมครูภาษาฝรั่งเศสแห่งประเทศไทย 31, 1 (มกราคม-มิถุนายน): 66-74.
- สิริจิตต์ เดชอมรชัย และชนยา ด้านสวัสดิ์. 2555. ผลของการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้การวิจัยเป็นฐานในรายวิชาภาษาฝรั่งเศสระดับกลาง 1 สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 8, 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม): 49-64.

ภาคผนวก: รายชื่องานวิจัยตัวอย่างที่นำมาศึกษา (พ.ศ.2545-2555)

ผู้วิจัย/คณะผู้วิจัย	ชื่องานวิจัย	สถาบัน/หน่วยงาน
พรสวรรค์ เฟ่งพิศ (2545)	กิจกรรมเพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาฝรั่งเศส ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มณฑนา เปอโลต์ (2547)	การพัฒนาชุดการจัดการเรียนรู้ภาษาฝรั่งเศสเพื่อการโรงแรมและการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต	วิทยานิพนธ์ปริญญาโท หลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต
มนชัย กฤตยพิสิฐ (2547)	การใช้กลวิธีชี้นำความคิดในการพัฒนาการอ่านภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบน กรุงเทพมหานคร	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขา การสอนภาษาฝรั่งเศส คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อริมา ธีระวัฒนศิริกุล (2547)	การใช้แผนภาพลำดับความคิดในการพัฒนาการอ่านภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขา การสอนภาษาฝรั่งเศส คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จันทร์เพ็ญ ชูแป้น (2548)	ผลการใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการคิดในรายวิชาการอ่านภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขา การสอนภาษาฝรั่งเศส คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
ตรุณี มณีรัตน์ (2548)	การศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารด้านการท่องเที่ยวด้วยแผนวิทัศน์สารคดีแบบมีการชี้แนะโดยใช้อักษรบรรยายกับแบบไม่มีการชี้แนะระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผู้วิจัย/คณะผู้วิจัย	ชื่องานวิจัย	สถาบัน/หน่วยงาน
ปัทมา ดีสุวรรณศรีเพชร (2548)	ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้ทักษะเป็นฐานความคิดในรายวิชาภาษาฝรั่งเศส 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาริตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาการสอนภาษาฝรั่งเศส คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พิมลพรรณ เชิดแสง (2548)	เครือข่ายเสมือนช่วยการเรียนรู้การสอนวัฒนธรรมฝรั่งเศส สำหรับช่วงชั้นที่ 4	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาการสอนภาษาฝรั่งเศส คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พงศวีร์ สุภานนท์ (2548)	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาฝรั่งเศส เรื่อง “วัฒนธรรมฝรั่งเศส” เรื่อง วัฒนธรรมการกิน	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร
อรพรรณ สุริยพันธุ์ และพิมพัลลักษ์ สุวรรณทัต (2548)	เครือข่ายเสมือนช่วยการเรียนรู้การสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อปรับฐานความรู้ด้านการสื่อสารฟัง-พูด สำหรับนักเรียนโปรแกรมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว	โปรแกรมวิชาภาษาฝรั่งเศส ธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
กนิษฐา โสตาศรี (2549)	การสอนโครงข้อเขียนเพื่อพัฒนาการอ่านภาษาฝรั่งเศส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสายน้ำผึ้ง กรุงเทพมหานคร	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาการสอนภาษาฝรั่งเศส คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพ็ญเดือน เนตรหิน (2549)	สภาพปัญหาการจัดกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาฝรั่งเศส) ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขาการสอนภาษาฝรั่งเศส คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัย/คณะผู้วิจัย	ชื่องานวิจัย	สถาบัน/หน่วยงาน
รชฏ สุ่มอิม (2549)	กลวิธีการสอนกระบวนการเขียนภาษาฝรั่งเศสเพื่อการสื่อสารสำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	วิทยาลัยนานาชาติปริญาโทสาขาสอนภาษาฝรั่งเศส คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
อมรศักดิ์ สุวรรณโชติ (2549)	การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาฝรั่งเศสระหว่างการสอนโดยใช้สไลด์อิเล็กทรอนิกส์กับการสอนแบบปกติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	วิทยาลัยนานาชาติปริญาโทสาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ธีระ รุ่งธีระ (2550)	การวิเคราะห์ข้อผิดพลาดในการใช้อดีตกาลในภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย: กรณีการเลือกใช้กาล <i>passé composé</i> และกาล <i>imparfait</i> สลับที่กัน	วิทยาลัยนานาชาติปริญาโทสาขาศรีศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
อำภา ต่านักดี (2550)	ผลการดำเนินงานตามโครงการพิเศษ: เสริมทักษะการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศส ด้วยการสอนเสริมให้แก่นักเรียนที่มีปัญหาในการเรียนรู้วิชาภาษาฝรั่งเศสในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
จิรประภา บุญพรหม (2551ก)	ผลของการเสริมกลยุทธ์สหศาสตร์ทางแก้ต่อพัฒนาการในการออกเสียงพยัญชนะท้ายพยางค์ภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษาไทย	สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
จิรประภา บุญพรหม (2551ข)	กลยุทธ์สหศาสตร์ทางแก้และการจัดการกับระบบปัญหาการออกเสียง	สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ผู้วิจัย/คณะผู้วิจัย	ชื่องานวิจัย	สถาบัน/หน่วยงาน
วงศ์ปรีภรณ์ พชรธรรมโรจน์ (2551)	ผลของการเรียนแบบร่วมมือแบบจิ๊กซอว์โดยใช้บล็อกที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสาขา โสตทัศนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
สิริจิตต์ เดชมอรัชย์ (2551)	ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการคิดโดยใช้โครงสร้างข้อเขียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สิริจิตต์ เดชมอรัชย์ และ ชนยา ด้านสวัสดิ์ (2552)	กลวิธีการเรียนภาษาฝรั่งเศสของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Bubpha Yoosub (2552)	L'utilisation des stratégies d'apprentissage de la langue française par les étudiants de Tourisme à l'université Rajabhat Suan Dusit	Université Rajabhat Suan Dusit
Piyajit Sungpanich (2552)	Développement des acquis chez les étudiants en 4ème année de la faculté des Sciences humaines et sociales à l'université Rajabhat Chandrakasem par e-portfolio	Faculté des Sciences humaines et sociales, Université Rajabhat Chandrakasem
เกศินี ชัยศรี (2553)	สภาพการณ์การเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสในปัจจุบันและปัญหาในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสของโรงเรียนมัธยมศึกษาในบริบทจังหวัดภูเก็ต	คณะวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตภูเก็ต

ผู้วิจัย/คณะผู้วิจัย	ชื่องานวิจัย	สถาบัน/หน่วยงาน
บุญส่ง บุญมาก และคณะ (2553)	ความหลากหลายทางด้านวัฒนธรรมในการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาต่างประเทศในประเทศไทย เวียดนาม และลาว	คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ จันทระเกษม
วิไล ศิลปอาษา และศิริพัชร วัฒนเชาว์วรรณ (2553)	ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนภาษาฝรั่งเศสเพื่อเตรียมความพร้อมในการทำงาน กรณีศึกษา นิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร วิชาเอกภาษาฝรั่งเศส	สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
สิริจิตต์ เดชอมรชัย (2553)	การออกแบบหน่วยการเรียนรู้รายวิชาภาษาฝรั่งเศสสำหรับเลขานุการโดยใช้แหล่งการเรียนรู้เป็นฐานสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
สิริจิตต์ เดชอมรชัย และชนยา ดำนสวัสดิ์ (2553)	ความต้องการบัณฑิตสาขาวิชาภาษาฝรั่งเศสและคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของหน่วยงานที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสในประเทศไทย	ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ชนยา ดำนสวัสดิ์ สิริจิตต์ เดชอมรชัย และจุฬามาศ ประมูลมาก (2554)	การเปลี่ยนแปลงเนื้อหาวัฒนธรรมในแบบเรียนภาษาฝรั่งเศสสำหรับชาวต่างชาติ	คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Wilaiwan Chumpirun (2554)	Développement des compétences pour la communication en français afin d'encourager le tourisme de Lopburi	Université Rajabhat Thepsatri, Lopburi

ผู้วิจัย/คณะผู้วิจัย	ชื่องานวิจัย	สถาบัน/หน่วยงาน
ปิยจิตร สังข์พานิช (2555)	การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหาด้วยวิธีการเรียนรู้จากกรณีปัญหาสำหรับนักศึกษาวิชาเอกภาษาฝรั่งเศสธุรกิจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม
วิไล ศิลปอาชา และศิริพัชร ฌานเชาว์วรรณ (2555)	แนวทางการพัฒนาสหกิจศึกษา สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส กรณีศึกษา นิสิตคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์	สาขาวิชาภาษาฝรั่งเศส คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
สิริจิตต์ เดชอมรชัย และชนยา ด่านสวัสดิ์ (2555)	ผลการใช้หน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการโดยใช้การวิจัยเป็นฐาน ในรายวิชาภาษาฝรั่งเศสระดับกลาง 1 สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	ภาควิชาภาษาฝรั่งเศส คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Parkpoom Jaimee-aree (2555)	Les techniques d'explication grammatical et lexical de l'enseignant dans une classe de français à l'université Burapha	Université Burapha

(หมายเหตุ: การเรียงลำดับชื่อของผู้วิจัยในแต่ละปีนั้นใช้วิธีการเรียงตามลำดับตัวอักษร)